

Висновок. У собак, унаслідок порушення годівлі та утримання, виникає гепатопатія. Найбільш ранніми тестами її діагностики є гіпоальбумінемія, низький вміст сечовини, зменшена колоїдна стійкість білків сироватки крові (позитивна сулемова проба у 70 % випадків) та гіперферментемія АсАТ і АлАТ.

Список літератури

1. Локес П.І. До питання діагностики гепатодистрофії у собак / П.І. Локес // *Наук. праці Полтавської держ. аграр. академії.* – Полтава, 2002. – Т. 2 (21). – С. 283–284.
2. Стогов М.В. Активность некоторых ферментов крови собак / [М.В. Стогов, С.Н. Луцева, Н.А. Кононович и др.] // *Ветеринария.* – М., 2006. – № 6. – С. 46–48.
3. Уиллард М. Лабораторная диагностика в клинике мелких домашних животных / М. Уиллард, Г. Тветден, Г. Горивальд; пер. с англ. Л.И. Евелевой, Г.Н. Пимочкиной, Е.В. Свиридовой; под ред. В.В. Макарова. – М.: Аквариум Бук, 2004. – 432 с.
4. Фасоля В.П. Функціональний стан печінки у собак, перехворілих на гастроентероколіт / В.П. Фасоля // *Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту.* – Біла Церква, 2005. – Вип. 31. – С. 108–114.

УДК 619:616.36:636.7

ЛІКУВАННЯ ГЕПАТОПАТІЇ У СОБАК

ГОЛОВАХА В.І., д-р вет. наук; **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук;
СЕРБИНА Н.В., магістрантка; **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

Незадовільна годівля та утримання собак нерідко призводить до ураження різних систем організму, зокрема і гепатобіліарної [1, 2]. Здебільшого патологію печінки діагностують на пізніх стадіях, коли з'являються явні клінічні ознаки (іктеричність кон'юнктиви і шкіри, гіпорексія або анорексія, розлади шлунково-кишкового тракту). У таких випадках нерідко ефективність лікування низька. Тому **мета** роботи полягала у розробленні ефективної схеми лікування, хворих собак на гепатопатію, з використанням «Сілібору» і «Катозалу».

Матеріали і методи дослідження. Об'єктом для дослідження були собаки приватного сектору, раціон яких складався із каш, макаронних виробів, вареної картоплі, прянощів та кісток. Контрольна група тварин була забезпечена щоденно достатнім вигулом, збалансованим раціоном з використанням м'ясних продуктів.

У крові визначали кількість еритроцитів (пробірковий метод), вміст гемоглобіну (гемігلوبінціанідний метод), величину гематокриту (мікроцентрифугування за Шклярем). Математично вираховували індекси „червоної” крові – *МСН* та *МСУ*. У сироватці крові визначали рівень загального білка –

рефрактометрично, його фракції (нефелометрично), колоїдну стійкість білків – сулемовою пробою; вміст сечовини (реакція з діацетилмонооксимом); активність АсАТ і АлАТ (метод Рейтмана і Френзеля).

Для відновлення структури гепатоцитів тваринам застосовували: «Сілібор» (гепатопротектор) – внутрішньо, по 0,06 г двічі на добу (21 день); «Катозал» – внутрішньом'язово, по 2 мл 1 раз на добу (6 днів); внутрішньовенно крапельно – 100–150 мл 5 %-й р-н глюкози з аскорбіновою кислотою (3 мг/кг) 1 раз на добу (тричі).

Результати та їх обговорення. У тварин спостерігали гіпорексію, пригнічення, анемічність кон'юнктиви, тьмяність волосяного покриву, сухість шкіри, пігментацію шкіри на шиї, внутрішній поверхні тазових кінцівок та розчухування біля кореня хвоста. Періодично у собак діарея та блювота. У крові – олігоцитемія, олігохромемія, гіпопротеїнемія, гіпоальбумінемія, низький рівень сечовини, гіперферментемія – АсАТ і АлАТ.

Після проведеного лікування у собак поліпшився апетит, стан волосяного покриву та шкіри, вони стали більш рухливими. Запропонована схема позитивно впливає на стан еритроцитопоезу, що підтверджується збільшенням кількості еритроцитів, вмісту гемоглобіну і гематокритної величини. Поліпшується білковий склад крові. Зокрема, кількість альбумінів збільшилася на 16,6 %. Відновилася колоїдна стійкість білків сироватки крові: на проведення реакції флокуляції витрачали $1,6 \pm 0,09$ мл, що вірогідно більше, ніж на початку дослідження ($p < 0,01$). Лікування сприяло відновленню сечовиноутворювальної функції гепатоцитів: рівень сечовини, порівняно з початком дослідження, підвищився в 1,6 рази ($p < 0,01$). Під впливом «Сілібору» і «Катозалу» відновлюються клітинні і мембранні структури гепатоцитів, свідченням чого є зниження активності АсАТ і АлАТ у 70,0 % собак.

Висновок. Запропонована схема лікування хворих собак на гепатопатію із застосуванням «Сілібору», «Катозалу», глюкози та аскорбінової кислоти позитивно впливає на клінічний статус, еритроцитопоез та структуру і функції гепатоцитів, про що свідчать показники «червоної» крові, альбуміносинтезувальної, сечовиноутворювальної та ферментативної функції.

Список літератури

1. Соловйова Л.М. Ефективність лікування токсичної гепатодистрофії собак / Л.М. Соловйова // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. – Біла Церква, 2002. – Вип. 23. – С. 187–193.
2. Анохин Б.М. Лечение собак при гепатозе / Б.М. Анохин, В.А. Карнушина, А.Б. Анохин // Ветеринария. – 1999. – № 2. – С. 55–57.